

pełnomocnik skarżącej

Warszawa, 06.03.2012 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCLARIA	
wpl dnia	06.03.2012
L.dz.	667, zal. 05

Skarżąca:

F

Sp. z o.o.

W , ul.

SKARGA KONSTYTUCYJNA

W imieniu skarżącej, której pełnomocnictwo załączam, na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późniejszymi zmianami) oraz art. 46 ust. 1, art. 47 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr. 102, poz. 643 z późniejszymi zmianami) wnoszę niniejszą skargę konstytucyjną dotyczącą przepisu § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161 poz.1106 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 30 stycznia 2004 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia.2004 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 14, poz. 124):

„Podstawy wymiaru składek nie stanowią następujące przychody:

(16) część wynagrodzenia pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, z wyłączeniem osób wymienionych w art. 18 ust. 12 ustawy - w wysokości równoważności diety przysługującej z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy.”

Zarzucam, że wymieniony przepis § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w zakresie, w jakim dotyczy pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, uzyskujących przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych niższe niż przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137 poz. 887 z późn. zm.), jest sprzeczny z art. 18 ust. 1 tej ustawy: „Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1 -3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12” i przez to narusza przepisy Konstytucji: art. 92 ust. 1 „Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej

wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu” w związku z art. 64 ust. 1 „Każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia” i ust. 3. „Własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności” oraz w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji: „Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd”.

Wnoszę o orzeczenie, że § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161 poz.1106 z późn. zm.) w zakresie, w jakim dotyczy pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, uzyskujących przychody niższe niż przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137 poz. 887 z późn. zm.), jest niezgodny z art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 tej ustawy i w związku z art. 9 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) i w konsekwencji jest niezgodny z art. 92 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 3 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Uzasadnienie

I. Stan faktyczny sprawy:

1. P J podjął w dniu marca 2005 r. zatrudnienie w F Spółce z o.o. z siedzibą w W i zgodnie z umową o pracę został skierowany do jej wykonywania na budowie prowadzonej przez Spółkę poza terytorium Polski. Otrzymał umówione wynagrodzenie za pracę: zł za kwiecień 2005 r., zł za maj 2005 r. i zł za przepracowane 2 dni w marcu 2005 r.

Od wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia firma odprowadziła zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137 poz. 887 z późn. zm.) należne składki na ubezpieczenia społeczne.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W zakwestionował prawidłowość podstaw obliczenia i odprowadzenia składki i w decyzji z .07.2007 r. ustalił je na kwoty: 2423 zł za kwiecień 2005 r., 2423 zł za maj 2005 r. i 156,32 zł za marzec 2005 r., twierdząc, że zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161 poz.1106 z późn. zm.) podstawa składki należna za pracownika zatrudnionego za granicą u polskiego pracodawcy za miesiąc wykonywania pracy nie może być niższa od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wynoszącym w 2005 r. kwotę 2423 zł miesięcznie.

3. Odwołanie od tej decyzji zostało wyrokiem Sądu Okręgowego w W sygn. z dnia stycznia 2011 r. oddalone, Sąd w pełni podzielił stanowisko ZUS prezentowane w decyzji i w sprawie.

4. W postępowaniu apelacyjnym F podnosiła zarzut niezgodności § 2 ust. 1 pkt 16 powołanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 z art.

18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych, jednak zarzutu tego, ani wniosku o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego, Sąd Apelacyjny W nie uwzględnił i wyrokiem z dnia grudnia 2011 r. sygn. apelację F oddalił.

5. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny i ostateczny. Stosownie do art. 398[2] § 1 kpc skarga kasacyjna w tej sprawie jest niedopuszczalna ze względu na małą wartość przedmiotu sporu i zaskarżenia (zł), a sprawa nie dotyczy przyznania emerytury lub renty ani objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

6. Droga prawna w sprawie została wyczerpana. Termin do wniesienia skargi konstytucyjnej – 6 marca 2012 r. jest zachowany.

II. Uzasadnienie petitum skargi konstytucyjnej

1. Art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej „ustawą systemową”) stanowi, że *podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1 (tj. pracowników) stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (tj. przychód w rozumieniu przepisów o podatku od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej i służby), z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.*

2. Definicja przychodów pracowniczych w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych osiąganych przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy jest zawarta w art. 11 i 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych:

- art. 11 ust. 1 tej ustawy stanowi, że *przychodami są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń.*

- art. 12 ust. 1 określa, że *za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.*

Jednakże opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21 (art. 9 ust. 1 ustawy o pdof), a art. 21 ust. 1 pkt 20 (w brzmieniu obowiązującym w 2005 r.) stanowi, że *wolne od podatku dochodowego są części dochodów osób przebywających czasowo za granicą i uzyskujących dochody ze stosunku pracy, z wyjątkiem wynagrodzenia uzyskiwanego przez członka służby zagranicznej, w wysokości stanowiącej równowartość diety z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, za każdy dzień, w którym była wykonywana praca; zwolnienie dotyczy dochodów nieprzekraczających rocznie równowartości trzydziestu diet.*

3. Z powołaniem podstawy art. 21 ustawy systemowej (*minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określa, w drodze rozporządzenia, szczególne zasady ustalania podstawy wymiaru składek, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, oraz wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów*) Minister Pracy i Polityki Socjalnej wydał w dniu 18 grudnia 1998 r. rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161 poz.1106), zwane dalej „rozporządzeniem”.

4. Rozporządzenie to przywołuje w § 1 zasadę z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, że *podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zwanych dalej "składkami", stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy.*

5. W § 2 ust. 1 pkt 16 w brzmieniu obowiązującym od dnia 30 stycznia 2004 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2004 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 14, poz. 124) rozporządzenie ma następującą treść:

Podstawy wymiaru składek nie stanowią następujące przychody:

(16) część wynagrodzenia pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, z wyłączeniem osób wymienionych w art. 18 ust. 12 ustawy - w wysokości równoważności diety przysługującej z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy.

6. § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia jest niezgodny z art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 ustawy systemowej w przypadkach uzyskiwania przez pracownika zatrudnionego przez polskiego pracodawcę za granicą wynagrodzenia tj. przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (a więc z uwzględnieniem kwot wolnych od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 tej ustawy) niższego niż kwota przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy systemowej.

7. Do kwot przychodu podatkowego pracownika niższych niż kwota 2.423 zł miesięcznie w roku 2005 (np. kwoty przychodu   zł) nie mogą być dodawane żadne kwoty, które prowadziłyby do ustalenia podstawy wymiaru składek w takiej kwocie przeciętnego wynagrodzenia.

8. Nie ma w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych ani w żadnym innym akcie ustawowym przepisu stanowiącego, że podstawę wymiaru składki pracownika zatrudnionego za granicą stanowi przychód nie niższy niż przeciętne wynagrodzenie krajowe.

9. Ograniczenie wyłączenia z podstawy wymiaru składek w sposób określony w części ostatniej § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia w stosunku do wszystkich pracowników, a nie tylko do tych, których przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych są wyższe niż kwoty przeciętnego wynagrodzenia, stanowi naruszenie (przekroczenie zakresu) przez Ministra Pracy i Spraw Socjalnych upoważnienia ustawowego

określonego w art. 21 ustawy systemowej i tym samym niezgodność tej regulacji z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

10. Wydanie decyzji ustalającej podstawę wymiaru i pobrania składki od płatnika składek na kwotę wyższą niż przychód podatkowy pracownika (w stanie faktycznym sprawy na kwotę 2423 zł miesięcznie przy przychodzie   zł miesięcznie) w konsekwencji przepisu rozporządzenia przekraczającego w zaskarżonym zakresie upoważnienie ustawowe, jest niezgodne również z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji. Zastosowanie tego przepisu rozporządzenia spowodowało zarówno po stronie pracodawcy, jak też pracownika, ograniczenie własności środków pieniężnych przez przymus uiszczenia kwot składek przekraczających wysokość składek należnych.

Ochrona własności jako zasada ustrojowa jest sformułowana od strony obowiązków państwa, a art. 64 zawiera konkretne prawa podmiotowe i stanowi podstawę dla korzystania ze środków przewidzianych dla ich ochrony (ze skargą konstytucyjną włącznie). Ochrona własności ma na celu przede wszystkim zabezpieczenie przed naruszeniem istniejącego stanu własnościowego. Gwarancje tworzone przez prawo podmiotowe dotyczą możliwości posiadania własności przez jednostkę i prawa do spokojnego korzystania z niej. Dają też możliwość ochrony tego posiadania przed ingerencjami ze strony władz publicznych, a zwłaszcza ustawodawcy lub organów wydających akty podstawowe (tak: Bogusław Banaszak: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Wydawnictwo C.H.Beck. Warszawa, 2009, teza 1 do art. 64).

11. Ostateczne w sprawie orzeczenie Sądu Apelacyjnego w W   z dnia   grudnia 2011 sygn.   motywowane tym, że § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia jest w pełnym zakresie zgodny z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, powoduje, że na skutek zastosowania w sprawie tego przepisu doszło także do naruszenia konstytucyjnego prawa skarżącej i pracownika do sprawiedliwego rozpatrzenia ich sprawy, zagwarantowanego w art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Stosownie do art. 45 ust. 1 Konstytucji: „Każdy ma prawo do sprawiedliwego ... rozpatrzenia sprawy ... przez ... sąd”.

Sprawiedliwe rozpatrzenie sprawy oznacza jej rozważenie i rozstrzygnięcie na podstawie stanu faktycznego konkretnej sprawy ustalonego zgodnie z rzeczywistym przebiegiem zdarzeń jej dotyczących oraz zgodnie z przepisami prawa materialnego, które nie mogą, jak chodzi o rozporządzenia, naruszać przepisów wyższego rzędu i Konstytucji.

W tym stanie i z tych powołanych wyżej względów skarżąca wnosi jak na wstępie.

Włodzimierz Barański
Adwokat
Członek Izby Adwokackiej w Warszawie
Wpis nr 46

Załączniki:

pełnomocnictwo,
wyrok Sądu Apelacyjnego w W   z   grudnia 2011 r.   ,
pismo procesowe z dnia   .09.2011 r. w sprawie   ,
4 egzemplarze skargi konstytucyjnej z załącznikami.